

مرتضی اسدی
رئیس شورای
عالی جامعه
حسابداران رسمی
ایران

ضرورت تدوین استانداردهای ارزش گذاری در ایران

در دنیای امروز، ارزش گذاری دارایی‌ها و شرکت‌ها به عنوان یکی از ارکان اساسی تصمیم‌گیری‌های اقتصادی، مالی و قضایی شناخته می‌شود. با این حال، در ایران هنوز استاندارد مشخص و جامعی برای ارزش گذاری وجود ندارد و دستورالعمل‌ها، آیین نامه‌های غیر جامع پراکنده و عمدتاً بروز نشده در این خصوص چالش‌های زیادی را به همراه دارد. تدوین استانداردهای ارزش گذاری در کشور و تعیین نهاد متولی ضمانت اجرای آن نه تنها ضروری است، بلکه می‌تواند به بهبود شفافیت، اعتماد در بازارهای مالی و عدالت اجتماعی و اقتصادی کمک کند.

عدم وجود یک چارچوب مشخص برای ارزش گذاری، منجر به ناهماهنگی و عدم شفافیت در نتایج ارزش گذاری می‌شود. این موضوع می‌تواند گزارشگری مالی را خدشه‌دار کند و سرمایه‌گذاران را از ورود به بازارهای سرمایه و مالی دلسرد کند و در نتیجه، روند توسعه اقتصادی کشور را تحت تأثیر قرار دهد. همچنین می‌تواند منجر به صدور آرای قضایی ناعادلانه صادره بر مبنای ارزش گذاری کارشناسان شود. بنابراین، تدوین استانداردهای ملی ارزش گذاری باید در اولویت قرار گیرد.

شورای استانداردهای بین‌المللی ارزش گذاری (IVSC) با عضویت بیش از ۲۰۰ نهاد از ۱۳۷ کشور استانداردهای بین‌المللی ارزش گذاری را منتشر و به‌طور مستمر با توجه به تغییر شرایط اقتصادی، اجتماعی و فناوری آن را به روز رسانی می‌کند. آخرین نسخه لازم‌الاجرای آن نسخه ۲۰۲۵ است و نسخه لازم‌الاجرا برای ۲۰۲۸ را در دست تدوین دارد. استانداردهای ارزش گذاری ایران باید با توجه به ویژگی‌ها و الزامات خاص بازار ایران و همگرا با استانداردهای بین‌المللی ارزش گذاری (IVSS) تدوین شوند و از طریق قانون بکارگیری آن‌ها در ارزش گذاری‌ها الزام شود. این استانداردها باید شامل مبانی و روش‌های مختلف ارزش گذاری، معیارهای ارزیابی و شیوه‌های گزارش‌دهی باشند تا کارشناسان بتوانند با استفاده از آن‌ها به دقت بیشتری به ارزش گذاری دارایی‌ها، بدهی‌ها و کسب و کارها بپردازند.

از سوی دیگر، با توجه به تحولات سریع فناوری و استفاده از داده‌های کلان، لازم است استانداردهای ارزش گذاری به گونه‌ای طراحی شوند که امکان بهره‌برداری از فناوری‌های نوین از جمله هوش مصنوعی را نیز فراهم کنند. این امر می‌تواند به کارشناسان کمک کند تا فرآیند ارزش گذاری را تسریع و دقت آن را افزایش دهند.

علاوه بر این، توجه به ابعاد زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری در فرآیند ارزش گذاری نیز اهمیت دارد. امروزه سرمایه‌گذاران به دنبال پروژه‌هایی هستند که نه تنها سودآوری اقتصادی داشته باشند، بلکه تأثیرات مثبت زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری نیز ایجاد کنند. لذا، استانداردهای تدوینی باید به این نکات نیز توجه داشته باشند.

در نهایت، برای موفقیت در تدوین استانداردهای ارزش گذاری، همکاری نزدیک بین نهادهای دولتی، دانشگاه‌ها و بخش خصوصی ضروری است. ایجاد کارگروه‌های تخصصی و برگزاری سمینارها و کارگاه‌های آموزشی می‌تواند زمینه‌ساز تبادل نظر و ارتقاء سطح دانش و مهارت‌های کارشناسان ارزش گذاری باشد.

به طور کلی، تدوین استانداردهای ارزش گذاری در ایران نه تنها به بهبود کیفیت فرآیندها کمک خواهد کرد، بلکه می‌تواند اعتماد عمومی را جلب کند و زمینه‌ساز توسعه پایدار اقتصادی کشور شود. زمان آن فرا رسیده است که گام‌های مؤثری در این راستا برداریم تا بتوانیم به یک نظام ارزش گذاری معتبر و قابل اعتماد دست یابیم.